Retningslinjer for utvidet TT-ordning

13.12.2018

1. Bakgrunn for ordningen

   Ordningen med tilrettelagt transport for funksjonshemmede (TT-ordningen) er et særskilt transporttilbud for personer med nedsatt bevegelsesevne som ikke kan benytte ordinær kollektivtransport. Transporttilbudet inngår som del av det lokale kollektivtransporttilbudet som fylkeskommunene og Oslo kommune har ansvaret for.

   Som et tillegg til fylkeskommunenes egne ordninger, er det etablert en statlig tilskuddsordning som en utvidet TT-ordning. Denne startet som en forsøksordning 1.4.2012 gjennom vedtak av Prop. 1 S (2011–2012). Stortinget bestemte ved behandlingen av statsbudsjettet for 2016 (Innst. 13 S (2015–2016)) at ordningen skulle videreutvikles, og la til grunn at midlene skulle gå til TT-brukere med særlige behov. Synshemmede ble nevnt spesielt. Det ble også lagt til grunn at ordningen skulle utformes i dialog med brukerorganisasjoner og berørte parter. På den bakgrunn er rullestolbrukere og blinde/svaksynte valgt som brukere i denne ordningen.

   Ordningen finansieres over Samferdselsdepartementets budsjett, på grunnlag av Stortingets bevilgninger. Tilskudd utbetales for ett år av gangen.

2. Formål

   Formålet med ordningen er å tilby brukere med særlige behov, dvs. rullestolbrukere og blinde/svaksynte, flere TT-reiser enn de ellers ville fått gjennom de fylkeskommunale ordningene. Sammen med fylkeskommunenes TT-tilbud er målsettingen å sikre disse brukerne et reisetilbud på til sammen 200 enkeltreiser per år.

3. Hvem kan søke?

   Fylkeskommunene / Oslo kommune kan søke om tilskudd fra ordningen. Samferdselsdepartementet sender brev med invitasjon til å søke og behandler søknadene.

   For å sikre kontinuitet og forutsigbarhet for fylkeskommunene så vel som brukerne, legger Samferdselsdepartementet vekt på å videreføre tilskudd til fylkeskommuner som har etablert en formålstjenlig utvidet ordning og kan dokumentere dette årlig. Det må likevel søkes for hvert år. Søknadsfristen er 31. januar, som også er frist for rapportering for foregående år. Alle tilskuddsmottakere er forpliktet til å rapportere på bruken av tildelte midler, se punkt 8.

   For å kunne motta tilskudd må fylkeskommunen minst opprettholde samme fylkeskommunale TT-tilbud som tidligere til brukerne som deltar i den utvidede ordningen.

   Søknader og rapporter sendes Samferdselsdepartementet.

4. Krav til søknader

   Søknaden skal inneholde:

   - kortfattet redegjørelse av fylkeskommunens egen TT-ordning og overordnet regnskap for denne
   - antall godkjente brukere i fylket som omfattes av den utvidede ordningen med statlig finansiering og antall enkeltreiser / reisekvoter som fylkeskommunen planlegger å tildele disse innenfor egen ordning
   - beløpet det søkes om, dvs. budsjetterte kostnader for å heve antall enkeltreiser opp til 200 eller tilsvarende beløpskvote for de aktuelle brukerne fra det som gjelder i den fylkeskommunale ordningen
   - informasjon om mulig oppstartstidspunkt av en utvidet ordning (gjelder fylker/områder som ikke er omfattet av ordningen allerede)
   - informasjon om hvorvidt ordningen kan startes opp i deler av fylket dersom kun deler av søknadssummen innvilges (gjelder fylker som ikke er omfattet av ordningen allerede)
   - en erklæring om at fylkeskommunen minst opprettholder samme fylkeskommunale TT-tilbud som tidligere til brukerne som deltar i den utvidede ordningen.

   For å få tildelt midler igjen må man ha levert inn rapportering i tråd med retningslinjene.

5. Grunnlag for tildeling og prioritering av søknader

   Fylkeskommuner som er tildelt midler tidligere, vil bli prioritert dersom tilfredsstillende rapportering er mottatt, for å unngå at noen brukere mister sitt utvidede tilbud. Det vil videre bli lagt vekt på kvalitet i fylkeskommunens fremstilling. Departementet anser realistisk budsjettering som særlig viktig, herunder om fylkeskommunen kan sannsynliggjøre at tildelte midler vil bli brukt etter hensikten, samt hvor raskt man kan komme i gang med tilbudet.

   Samferdselsdepartementet ønsker primært at hele fylker omfattes av ordningen. Sekundært kan det vurderes å tildele midler til deler av et fylke dersom praktiske forhold tilsier det. Dog skal hver TT-bruker tilbys 200 årlige enkeltreiser eller tilsvarende.

6. Beregning av beløp og utbetaling av tilskudd

   Fylkeskommuner som tildeler TT-brukerne en reisekvote i kroner i stedet for et bestemt antall reiser, skal gjennom denne ordningen løfte den enkelte brukers reisekvote til et kronebeløp som tilsvarer om lag 200 enkeltreiser per år. Én enkeltreise skal i denne sammenheng regnes som verdien av en gjennomsnittlig enkeltreise for brukerne av den ordinære TT-ordningen i fylket, som ikke omfattes av den utvidede ordningen.

Dersom de samlede søknadsbeløpene fra fylkeskommuner som har fått tilskudd tidligere, overstiger Stortingets bevilgning, kan Samferdselsdepartementet tildele et lavere tilskudd som ikke vil gi hver bruker 200 enkeltreiser.

Administrative kostnader dekkes ikke, med mindre det kan gjøres rede for at kostnadene utelukkende følger av den statlige, utvidede ordningen. Administrative kostnader som dekkes skal søkes begrenset til et minimum.

Tilskuddet utbetales i sin helhet til fylkeskommunen så raskt som mulig etter at tildelingen er foretatt. Er ikke alle de statlig tildelte midlene brukt ett år, blir utbetalingen for påfølgende år redusert med et beløp som tilsvarer mindreforbruket.

Når tilskudd fra staten er utbetalt, ligger ansvaret for gjennomføring hos fylkeskommunen som ansvarlig for TT-ordningen. Dette inkluderer også et finansielt ansvar. Det kan ikke påregnes ytterligere tilskudd fra staten for å dekke uforutsette utgifter.

Dersom det i løpet av året viser seg at tildelte midler ikke er tilstrekkelig til å dekke 200 reiser, kan fylkeskommunen / Oslo kommune foreta kutt i tildelingen til den enkelte bruker. Hvordan dette rent praktisk kan skje, avgjøres av den enkelte fylkeskommune / Oslo kommune og ens eget regelverk for TT-ordningen.

7. Tilpasning til det fylkeskommunale regelverket
   Utover valg av brukergrupper og tildeling av antall enkeltreiser/reisekvote i den statlige ordningen med utvidet tilbud, gjelder fylkeskommunens regelverk for TT-ordningen.

8. Krav til rapportering
   Fylkeskommuner som er tildelt midler i ordningen, skal innen 31. januar hvert år avgi rapport til Samferdselsdepartementet for foregående år. Rapporteringen skal minimum inneholde:
   - regnskap for den utvidede TT-ordningen, fordelt på forbruk av fylkeskommunale og statlige midler. Det må fremgå tydelig av regnskapet hvordan statens midler er brukt, herunder hvilke administrative utgifter som evt. er dekket, samt fylkeskommunens egen ressursbruk på de aktuelle brukergruppene.
   - antall brukere som har vært omfattet av ordningen, og om det finnes brukere i målgruppen som av ulike grunner ikke omfattes
   - nøkkeltall om tilbudet, slik som antall gjennomførte enkeltreiser totalt og i gjennomsnitt per bruker, gjennomsnittskostnad per reise, gjennomsnittlig reiselengde, variasjoner i bruken m.m. i den grad dette kan fremskaffes med rimelig ressursbruk
   - en kvalitativ vurdering av måloppnåelse i forhold til ressursbruk
   - eventuelle avvik med kommentarer

- en erklæring om at fylkeskommunen minst har opprettholdt samme fylkeskommunale TT-tilbud som tidligere til brukerne som deltar i den utvidede ordningen
- forhold ved ordningen som fylkeskommunen mener at Samferdsels-departementet bør være oppmerksom på

Rapporteringen sendes Samferdselsdepartementet på det format som Samferdselsdepartementet bestemmer.

9. Kontroll, oppfølging og sanksjoner

Samferdselsdepartementet kan iverksette kontroll med bruken av midlene. Dersom midler blir benyttet i strid med forutsetningene for denne tilskuddsordningen, eller andre vilkår for ordningen ikke etterleves, kan utbetalte midler kreves tilbake fra tilskuddsmottaker.